

Fredag den

Prestværgård ved Skæring

20. 10. 1925.

Af Kaplægejemand S. Jesen

Foredrag holdt i Sølieutenants-Selskabet, den 17. April 1923
af Kaptajnlejtnant S.A.Jessen.

RUSTNINGERNES INDSKRÆNKNING.

---O---

Mine Herrer,

Det af mig valgte Emne, "Rustningernes Indskrænkning", krever formentlig ikke nogen nærmere Begrundelse for en Behandling i dette Selskab.

Afrustningsplanerne har jo spillet en lige saa stor Rolle for de større Sømagter siden Verdenskrigens Ophør og den tyske Flaades Udlevering i 1918, som Kaprustningerne gjorde det indtil dette Tidspunkt.

Ganske vist synes den første Begejstring for Tanken om den varige Fred at være kønnet meget hurtigt, og Bevægelsen imod en absolut Afrustning at være standset for lange siden, fordi den mellemfolkelige gensidige Tillid og Sikkerhed ikke er bragt tilveje efter Verdenskrigen.

Men synes end selve Afrustningstanken uigennemførlig for Tiden, saa fortsættes der dog stadig ad de engang planlagte Veje, idet man foreløbig - i Stedet for den direkte Afrustning søger at naa frem herimod ved Hjælp af de mindre radikale Midler:

Rustningernes Indskrænkning og

Rustningernes Begrensning.

Medens dette Spørgsmaal hidtil nærmest har haft direkte praktisk Betydning udelukkende for de største Sømagter, er Forholdet - som det er D'Herrer bekendt - i den sidste Tid ændret derved, at der igennem Folkeforbundet snarest muligt ses indkaldt en international Konference for at forhandle om en Udvidelse af Principperne i Washington-Traktaten vedrørende de sømilitære Rustningers Begrensning til at gælde alle de Magter, der ikke har undertegnet Traktaten.

Den Omstændighed, at Danmark saaledes i Lebet af korte-
re Tid vil komme til at deltage i en saadan Konference og def-
igennem blive draget direkte ind i Spørgsmaalet, har jeg benyt-
tet som Udgangspunkt for den efterfølgende Behandling, idet jeg

formener, at det kan have nogen Betydning og Interesse at se lidt paa det Arbejde, der hidtil er præsteret, og paa de Principper og Synspunkter, der er gjort gældende med Hensyn til Rustningernes Indskrænkning og Begrænsning.

I Betragtning af den fremtrædende Plads, som Washington-Konferencen har indtaget i dette Spørgsmaal, har jeg ment det praktisk at inddæle det efterfølgende i 3 Afsnit, nemlig:

- I. Planerne indtil Washington-Konferencen i Efter-aaret 1921;
- II. Washington-Konferencen; og
- III. Planerne efter Washington-Konferencen.

---ooOoo---

I. Planerne indtil Washington-Konferencen i Efteraaret 1921.

Den omfattende Krigstræthed i Forbindelse med de tynende finansielle Krigsbyrder, som saavel de sejrende som de besjrede Magter var under den største Indflydelse af, gjorde det til en politisk Nødvendighed at lade Afrustningstanken rykke frem i første Plan under Fredsforhandlingerne.

Derfor fik det Forslag om Oprettelsen af Folkenes Forbund, som Præsident Wilson stillede med Tanken om en højere mellemfolkelig Domstol, ogsaa straks en næsten overnaturlig Støtte blandt alle de Allierede Magter - de overvundne blev jo ikke spurgt paa det Tidspunkt.

I Reaktionens Flodbølge og i Spændingens Udlæsning efter de lange og drøje Krigsaar var der den bedste Jordbund for de nye Tanker, som Folkeforbundspagten havde sat som Hovedformaal. Det er ikke uden Interesse at nævne i denne Forbindelse, hvad der lokkedes med - ja, i og for sig stadig lokkes med, idet Indledningen til selve Pagten begynder saaledes:

"De høje Kontraherende Parter, som har til Formaal at udvikle Samarbejdet mellem Folkene og betrygge deres Fred og Sikkerhed

derved, at Staterne paatager sig Forpligtelser til ikke at gribe til Krig,

ved at forpligte sig til at vedligeholde en asben og ærlig
Forbindelse mellem Folkene bygget paa Retfærdighed og
Hederlighed,

ved at iagttagte Folkerettens Regler strengt og fremtidig
anerkende dem som den virkelige Rettesnor for Regerin-
gernes Handlinger og

ved Hævdelse af Retfærdighed og samvittighedsfuld Respekt
for alle indgaaede Overenskomsters bindende Kraft i
den gensidige Forbindelse mellem ordnede Folkeslag,
antager denne Forbundspagt for Folkenes Forbund.

Ikke sandt? Som Optakt til en Fredsaktion - oven-
ikøbet fremsat af den nægtigste af de sejrende - kan man vel
daarligt forlange noget bedre?

Ideen slag straks an og fernes, efter Præsident Wil-
sons udtrykkelige Ønske, ud i Livet som en integrerende Del af
de forskellige Fredstraktater, der alle begynder med Folkefor-
bundstraktaten pægtig.

Ja, denne Præsident Wilsons Ide har vel egentlig red-
det Folkeforbundet fra at uddø lige saa hurtigt, som Tanken om
det startedes, for var dets Oprettelse blevet udskudt til en
senere Lejlighed, saa havde vi vist endnu ikke set den træde
ud i Livet.

Omend Folkeforbundets Tilblivelseshistorie har spil-
let en afgørende Rolle for hele Afrustningsspergsmaalets videre
Forløb, vil det dog føre for vidt at komme nærmere ind herpaa
ved denne Lejlighed, og jeg skal indskrænke mig til at referere
i korte Træk, hvad der er foregaaet inden for den Gren af For-
bundets Virksomhed, som staar i Forbindelse med Rustningernes
Indskrankning, idet der altsaa forelsigt kun tænkes paa Tiden
indtil Washington-Konferencen.

Man nedsatte først og fremmest en fast, raadgi-
vende Kommission paa de land-, se- og luftmilitære Omraader. Den
bestod af militære Sagkyndige af følgende Sammensætning:

Belgien:	2	Spanien:	6
Brasilien:	2	Frankrig:	6
England:	4	Italien:	5
		Japan:	11
		Talt:	36 Medlemmer.

Dertil oprettede man en midlertidig, blandet Kommission, bestaaende af Personer, som skulde have den fornødne Kompetence i politiske, sociale og økonomiske Spørgsmål til at forberede og snarest muligt forelægge for Raadet Overvejelser og Forslag angaaende Spørgsmål om Rustningernes Indskrenkning.

Denne Kommission bestod af Politikere, Militære, Representanter for Raadets økonomiske og finansielle Kommissioner samt fra Arbejdsgiverne og fra Arbejdernes Gruppe - ialt 29 Medlemmer for Tiden.

Kommision
Begge de her nævnte har virket siden da og har paa de aarlige Delegeretforsamlinger i Genève afgivet Beretning om deres Virksomhed; men det er vist ikke for meget at sige, at de saaledes opnædede Resultater forelæbig har været uden praktisk Betydning for Rustningernes Indskrenkning.

Som en Begyndelse tog man fat paa at undersøge Rustningernes øjeblikkelige Tilstand for at skabe sig et Mønstr Udgangspunkt; men allerede her viste der sig store tekniske Vanskeligheder ved Fastsættelsen af en almindelig Maalestok. Budgetterne i de rigsførende og i de andre Lande lod sig ikke sammenligne, ligesom de overhovedet ikke var affattet ens i de forskellige Lande. Forholdet mellem Nederlandets og Koloniernes Militærudgifter var heller ikke let at stille op, og de store Kurssvingninger spillede den største Rolle med Hensyn til Valget af en sammenlignende Beregningsmaade.

Dertil rettede man en Henvendelse til Folkeforebundsmedlemmerne om at begrænse Militærbudgetterne i Aarne 1922 og 23 til ikke at overstige Militærudgifterne i 1921; men i Betragtning af, at de med Fredstraktaternes Overholdelse forbundne Udgifter ikke skulde medregnes, maatte selv et imødekomende Svar vel nok kunne siges at være af mindre Betydning paa det Tidspunkt.

Endvidere foretog man en Række statistiske Undersøgelser og Sammenligninger mellem Rustningerne i 1913 og 1921 samt endelig visse Forslag om Tilsyn med Handel med Vaaben og

Ammunition og den private Vaabenfabrikation.

Naar dertil endelig omtales, at man nedsatte en Blokadekommission, som skulde stille Forslag om Tvangsforanstaltninger over for en retsbrydende Stat, samt at man undersøgte Mulighederne for at rette en Henvendelse til Verdens Videnskabsmænd om at ville offentliggøre deres Opdagelser med Hensyn til giftige Gasarter og lignende Emner, saaledes at deres Brug i fremtidige Krige gøres mindre sandsynlig - ja, saa er vi ogsaa færdige med Folkeförbundets Arbejde paa selve Afrustningsområdet.

Intet af disse Spørgsmål synes egentlig at kunne føre de forskellige Magter nærmere det satte Maal om Afrustning, og det viste sig endda inden for disse sterkt begrænsede Felter, at Arbejdet kun gjorde faa Fremskridt og ingen med praktiske og verdifulde Resultater.

Hertil er der jo ogsaa mange Aarsager. -

Folkeförbundet var jo nyoprettet og krævede saaledes den fornødne Tid til Starten og til at overvinde de mere almindelige Børnesygdomme; men mest af alt maatte Amerikas Forenede Staters isolerede Holdning over for Förbundet svække enhver af dets Aktioner og beroeve det enhver Mulighed for afgørende Succes i den nærmeste Fremtid.

Dertil kom Ruslands og Tysklands visse Skæbner. - Disse Magter var ikke endnu fundne værdige til at optages som Medlemmer; men derfor kunde den store Opgave med Løsningen af Afrustningsspørgsmålet alligevel ikke behandles ganske uden Forbindelse med disse Magters fremtidige Stilling.

Det er derfor ikke for meget at sige, at Spørgsmålet om Rustningernes Indskrænkning befandt sig paa et hensyngende Stadium, da Rygterne om Indbydelsen til en Konference i Washington mellem de største Sømagter om Flaadernes Begrensning pustede fornyet Liv i dette Spørgsmål.

---ooOoo---

II. Washington-Konferencen.

Da en af Hovedaarsagerne øil Folkeförbundets Magteslshed over for Spørsgæsalet om Rustningernes Indskrænkninger - som anført - netop laa i Amerikas Fornenede Staters "Holden sig udenfor", var det selvfølgelig af afgørende betydning, at det næste Skridt mod Afrustningen netop *fortoges af* den KK Magt, der havde isoleret sig.

Tanken opstod allerede i December 1920, da Senator Borah stillede Forslag om "5 Aars Pause" i Flaaderustningerne og efterhaanden som den udformedes, viste der sig mere og mere Sympati for den fra de forskellige Stormagters Side. Selvfølgelig gik man fra Amerikas Fornenede Staters Side forsigtigt til Værks - det var jo ikke rart at vise sig for ivrig paa et saadant Omraade, selv om man i Baghaanden havde Mr. Daniels Kæmpeflaadeprogram, der forudsagde en amerikansk Flaade, som den største i Verden. Mr. Daniels havde allerede betydet, at "De forenede Stater vilde anspende al deres Energi og give deres Mænd og Penge til den Opgave at skabe uimodsigeligt den største Flaade i Verden."

Men da Interessen og Tilslutningen fra de øvrige Stormagters Side forelsbig og underhaanden var sikret, saa maa det ogsaa siges, at Opgaven blev taget op paa et storstillet og overlegent - ja, nærmest "amerikansk" - Grundlag.

Det vil føre for langt at gennemgaa de talrige og meget interessante Facer fra Forhandlingerne før og under Konferencen i Washington. Det var jo ikke blot maritime Kredse, som Konferencen interesserede fra den Dag - selve Væbenestilstandsdagen i 1921 - da de mest betydende Mænd mødtes som Repræsentanter for deres Lande i Washington..

Man husker det imponerende Forslag, som de Forenede Stater fremsatte allerede den første Dag, saa overvældende i Retning af Indskrænkninger efter hele Verdenskrigens blomstrende Udvikling for Flaaderne, at man uvilkaarligt tænkte paa Afrustning - i alt Fald for Smaastaterne - og maaske allerede forudsaa sin egen Stillings Ophør.

Resultatet forelaa d. 6te Februar 1922 i Form af forskellige Overenskomster, blandt hvilke den om Rustningernes Indskrænkning altid vil staa som den mest betydningsfulde.

Efter hvad jeg har erfaret vil Tidsskrift for Søvæsen i den nærmeste Fremtid indeholde en Oversættelse af Washington-Traktaten om Rustningernes Indskrænkning, og d'Herrer vil derfor til den Tid faa Lejlighed til et datailleret Studium af denne Traktat.

Et nøjere Kendskab til Traktaten er - om ikke af andre Grunde - alene nødvendigt for enhver, der vil følge med i Udviklingen indenfor de østrige Mariner i den nærmeste Fremtid. Desuden er det for Tiden saa godt som umuligt at aabne en Bog eller et Tidsskrift med maritimt Indhold uden at træffe Artikler, der i en eller anden Retning er inspirerede af Washinton-Traktatens Resultater.

Traktaten kan formentlig uden Overdrivelse siges at være det første direkte Resultat med Hensyn til en frivilig Indskrænkning af Rustningerne siden Verdenskrigen.

Rækkevidden af dennes Betydning lader sig vel næppe forudsige paa det nuværende Tidspunkt, hvor den end ikke er traadt i Kraft; men en vis Betydning har den afholdte Konferenc bestent haft, og det kan i denne Forbindelse have sin Interesse at gaa lidt nærmere ind paa Konferencen Resultater - i første Linie selvfølgelig selve Traktaten om de sømilitære Rustningers Indskrænkning i Amerikas Forenede Stater, England, Frankrig, Italien og Japan.

Traktaten raamer først og fremmest - saavel samlet som individuelt - de fremtidige Kampskibe (capital-ships) og Hangarskibe (aircraft-carriers).

Sæaledes bestemmes der for de førstnævnte :

1.) en samlet Tonnagebegrænsning for enhver af de kontraherende Magter, nemlig for :

U.S.A.	indtil	525000 Tons.
England	"	525000 "
Frankrig	"	175000 "
Italien	"	175000 "
Japan	"	315000 "

Alt saa de berømte nye Flaadeforholdstal :

$$5 - 5 - 3 - 1,75 - 1,75 .$$

Et særligt Afsnit fastsætter for hver Magt, hvilke Kampskeibe der i Overensstemmelse hermed maa bibeholdes Amerikas og og tillader for Englands Vedkommende henholdsvis 2 Fuld-frelser og 2 Nybygninger.

Endvidere er fastsat :

2.) En Begrensning af de enkelte Kampskeibes

Tonnage til indtil 35000 Tons
og Kanonkaliber " " 40,6 cm.

For Hangarskibe fastsættes følgende :

1.) en samlet Tonnagebegrensning for enhver af de kontraherende Magter, nemlig for :

U.S.A.	indtil	135000	Tons.
England	"	135000	"
Frankrig	"	60000	"
Italien	"	60000	"
Japan	"	81000	"

dog anses al Tonnage af denne Type, som er under Bygning eller fuldført d. 12/11 - 1921, for værende af forsøgemessig Art og den kan erstattes indenfor de N.Y.M givne nye Grænser.

2.) Endvidere fastsættes en Begrensning af de enkelte Hangarskibes

Tonnage til indtil 27000 Tons.
og Kanonkaliber " " 20,3 cm.
og Kanonantal " 10, saafremt
Kaliberet ligger mellem 20,3 og 15,2 cm., og idet der ses bort fra A.L.-Kanoner paa indtil 12,7 cm.

Saafremt der overhovedet ikke findes Kanoner paa over 15,2 cm. er Kanonantallet begrenset.

3.) Der tillades dog Bygningen eller Ombrygning-
en af indtil 2 Skibe & 53000 Tons for hver
af de kontraherende Magter .

Disse Skibe maa kun have i alt 8 Kanon-
ner med et Kaliber paa mellem 15,3 og 20,3
cm.

Angaaende de svrige Krigsskibe (auxiliary-ships)
bestemmes, at de ikke maa vere paa over 10000 Tons eller
have nogen Kanon med et Kaliber paa mere end 20,3 cm.

Bernst bestemmes, at de Skibe, der skal udrangeres
ikke maa omdannes igen til Krigsskibe, samt
at Koffardiskibe ikke i Fredstid maa indrettes til
Bevæbning undtagen mod Forstærkinger af Dæk til
Opstilling af indtil 15,2 cm. Kanoner.

Saa fremt Krigsskibe bygges til en ikke-kontraherende
Magt, skal de alligevel vere underkastede Traktatens Be-
grænsninger, og de maa paa ingen Maade anvendes af den
Magt, der bygger dem, selv om denne Magt kommer i Krig.

En Del af Traktaten er fra flere Sider blevet særlig
fremhævet, fordi den tillægges en ret stor Betydning for
"Stillehavs-Problemet". Der er nemlig desangaaende fast-
sat en Bevarelse af "status quo" vedrørende Befæstninger
og Flaadebaser i følgende Omraader :

1.) De Øbesiddelser, som Amerikas Forenede Stater nu
besidder eller herefter maatte erhverve i Stillehavet
med Undtagelse af

a.) saadanne, som ligger ved Kysten af Amerikas
Forenede Stater, Alaska eller Panamakanalzonen,
derunder ikke indbefatter de Aleutikse Øer
og b.) Hawaiserne.

2.) Hongkong og de Øbesiddelser, som det britiske
Rige nu besidder eller herefter maatte erhverve i
Stillehavet. Øst for den 110 østlige Længdemeridia

med Undtagelse af

- a.) saadanne , der ligger ved Kanadas Kyst,
- b.) Australien og dertil hørende Omraader, og
- c.) Ny Zealand.

3.) De følgende Somraader og Besiddelser tilhørende

Japan i Stillehavet, nemlig : Kurillerne, de Boninske Øer, Amami-Oshima, Loochooserne, Formosa og Fiskererne samt alle Somraader eller Besiddelser i Stillehavet, som Japan herefter maatte erhverve.

Opretholdelsen af "status quo" i Henhold til ovenstaende Forskrifter indbefatter, at ingen nye Befæstningsanlæg eller Flaadebaser maa oprettes i de nævnte Landomraader eller Besiddelser, at ingen Forholdsregler maa tages for at forøge de bestaaende ømilitære Hjælpe-midler til Istandsstelelse og Vedligeholdelse af ømilitære Stridskraefter, og at ingen Forsøgelse maa finde Sted i ovennevnte Omraaders og Besiddelsers Kystforsvar. Denne Begrensning udelukker imidlertid ikke saadanne Istandsstelser og Erstatning af slidte Vaaben og Materiel, som det er almindeligt ved ø- og landmidlitære Anlæg i Fredstid.

Dernæst følger en Fortegnelse over de Kamoskibe, der maa beholdes af decenkelte Magter samt nærmere Regler for den fremtidige Udrangering og Erstatning af disse Skibe

Kamoskibe og Hangarskibe maa saaledes erstattes 20 Aar efter deres Fuldførelse, og Kølen til det nye Skib maa legges 17 Aar efter dette Tidspunkt, idet dog intet Skib maa paabegyndes før 10 Aar efter d.12/11 -1921.

Der er derved fastsat en 10-aarig Hvileperiode, i hvilken dog eller hændelig Ødelæggelse af saadanne Skibe berørter til øjeblikkelig Erstatning.

Modernisering maa kun foretages til Forsvar mod luft- og Undervandsbaadsangreb og i Form af "bulges" eller Beskyttelsesdæk , idet den samlede Tonnageforsøgelse

herved dog kun maa være paa indtil 3000 Tons. pr. Skib.

Forandring i Sidepanser, i Kaliber , Antal eller
Type for Hovedarmeringen, maa ikke foretages.

Tilslut bestemmes at Konferencen kan sammenkaldes for at drøfte mulige Andringer som Følge af forandrede Krav til den nationale Sikkerhed med Hensyn til Søforsvaret, og at en saadan Konference ialtfald skal afholdes efter 8 Aars Forlbg .

Kommer en af Magterne i Krig, kan Traktaten opsiges for Krigsperioden , idet dog udrangerede Skibe og Skibe under Bygning til andre Magter ikke maa anvendes.

Traktaten forbliver i Kraft til d.31/12 - 1936, og saafremt ingen Magt 2 Aar før denne Dato har ytret Snake om dens Ophør, skal den automatisk blive videre, indtil 2 Aar efter en saadan Meddelelse maatte være fremkommen.

Inden eet Aar fra den Dag paa hvilken en saadan Meddelelse om Opsigelse er givet, skal Magterne træde sammen til en ny Konference (om hele Traktatspzrgsmalet.

Som omtalt, opstod Tanken om at indlede en Aktion til Fordel for en Flaadebegrensning mellem de 5 største - og til Dels rivaliserende - Sømagter efter Krigsen i det amerikanske Senat, hvor Senator Borah benyttede Bevillingsflådens loven som Paaskud til at rejse Spørgsmalet .

Til at begynde med var der absolut ikke nogen større Stemning for Planen, og man ansaa den for et Indgrib i de Presidenten tilkommende Rettsigheder paa det udenrigspolitiske Omraade; men ved at stille selve Vorslaget om en Reduktion af Flaaderne i de paafølgende 5 Aar som et Andringsforslag til selve Bevillingsloven, lykkedes det at rejse en Stemning stor nok til, at man ikke turde gaa mod den for ikke samtidig at vælte selve Loven.

Da Sagen dermed var tvungen frem, begyndte den ogsaa at vække Interesse, og da de indledende Fztere tydede paa en vis Forstaaelse for Sagen i England, blev Konferencen hurtig en Kendsgerning.

Den indkaldtes da paa den berømte Vaabenstilstandsdag og alle de Allierede Stormagters fornemste Repræsentanter mødte op d. 11de November 1921 i Washington, hvor de først deltog i Ceremonien til Are for Amerikas Ækendte Soldat.

Se man først paa Ameriks Forenede Staters Stilling saa synes det i første Linie et næsten uforklart Of-fer paa Fredens Alter at stille et saa vidtgaaende Tilbud om Indskrænkning af den kæmpemessige Flaade og at opgive Førerstillingen for at stille sig paa lige Fod med Eng-land. Men der var dog, ja man maa vel nok sige "selvfølge lig", meget vigtige Grunde ved Siden af Fredstanken til et saadant Skridt.

Først var der Ønsket om at bryde den fornuyede engelsk-japanske Alliance, som jo mere og mere rettedes mod Amerika, og som blev anset for en Bom for de voksende amerikanske Interesser for Østens Marked.

Udtalelsen om at bygge Verdens mægtigste Flaade maatte jo mest af alt betyde et Slag i Ansigtet paa Englands gamle Herredomme paa Havet, og ved en saa udeskende Politi-k vilde man kun opnaa at føre de to andre Sømagter yder-ligere sammen.

Dertil kom Panamakanalspørgsmalet. De største og nyeaste Kampskeibe havde i Bredde naaet Maximum for Passage af Kanalens Dokporte, og da Kaprustningerne vilde medføre yderligere Udvikling af Kampskeibene, vilde man komme i største Vanskeligheder med at bevare den strategisk nød-vendige Forbindelsesvej mellem Atlanterhavet og Stille-havet.

Tanken om at bygge en ny Kanal havde nok været fremme, og Stedet er ogsaa valgt. idet man har sikret sig Retten til at bygge en Kanal i Nicaragua ved Grænsen til Costa Rica. De tekniske Vanskeligheder skal være ret ubetydelig og Panamakanalen giver allerede et godt Overskud, men da

Planen siges at kræve 1 Milliard Dollars, mener man -
altsaa selv i U.S.A. - ikke at vilde ofre en saadan
Sum forelsbig .

Amerikas Forenede Stater synes altsaa at have haft
flere Grunde til at nærme sig de øvrige Magter for at op-
maa en Overenskomst.

Ogsaa England kunde med Fordel gaa til Forhandlinger
Det var jo et ssrgeligt Faktum, at Englands Flaade
var blvet overfløjet og vilde blive det i endnu højere
Grad , hvis Amerika fortsatte sine Nybygningsprogrammer.

Man havde helt oplyst med Bygningen af af Kampskeibe
og maatte vel ogsaa af Hensyn til den store Krigsgeld
betænke sig paa at styrte sig ud i en ny og Kostbar Kappe-
strid med Amerika.

Dertil trædte Spørgsmaalet om den fremtidige Politik
mellel det britiske Rige og dets Dominions sterkere ~~KKKKK~~
og sterkere frem , og inden man fandt de nye Retnings-
linier, vilde det være vanskeligt at løse det vigtige
Spørgsmaal om Flaaden.

Det var vist ikke absolut afgjort, at hele det Bri-
tiske Rige og dets Dominions vilde staa samlet om en
Kaprustningspolitik mod Amerikas Forenede Stater, der
mere end nogen europeisk Magt stod som forbillede for
mange af dem.

England var tvunget bort fra Overherredømmet paas
Ssen og valgte derfor en Ligestilling med Amerikas Forene-
de Stater, stolende paa sine store og mangeaarige Erfa-
ringer og ikke mindst paa Personnellet, der forventelig
vilde bevirke en reel Overlegenhed .

I Japan havde man benyttet Krigsaarene til at give
Flaaden det sterkt ønskede Opaving, og de store Krav paa
Europas Krigsfronter havde overladt Stillehavet til Japans
Omsorg.

Igennem en Alliance med England stod man stark over
for Fremtiden og selv over for en voksende amerikansk
Flaade; men Konkurrencen vilde bliv haard og Kostbar

det var i alt Fald sikkert, mens indre Forhold vilde bringe
voksende Krav om Økonomi.

Saa fremt man derfor kunde opnaa en Konference paa
lige Pod med de øvrige indbudte Magter, vilde ogsaa Japan
se sin Fordel heri.

Frankrig var oprindelig ikke taget med paa Raad, og
da dets Tonnage blev fastsat uden dets Deltageelse, følte
det sig med Rette ydmaget.

Det var jo udelukkende de svære landmilitære Krav
under Verdenskrigen, der havde tvunget Frankrig til at
overlade England Broderparten af Søfronten paa Bekostning
af den franske Flaades Udvikling.

Det var af største Betydning for Frankrig at komme
med til Forhandlingerne for atter at gøre sin tabte Stil-
lin som Sømagt gældende, men herfor maatte der ogsaa i
første Omgang betales dyrt.

Italien blev som Frankrigs Nabo i Middelhavet sam-
tidig draget med ind i Konferencen og opnaaede den abso-
lut gunstige Ligestilling med Frankrig.

Det vigtigste Punkt som ikke opnaaedes paa Konferen-
cen var en almindelig Tonnagebegrensning - altsaa for
alle Krigsskihetyper - .

Vel er Kampskibenes Betydning som de store Flaaders
uundværlige Kærne lige saa stor som tidligere, og Begræns-
ningen af deres samlede Tonnage staar som et betydnings-
fuldt Resultat, men med Nordssens Ophør som Hovedkrigs-
skueplads, rykker de store Verdenshave frem som de frem-
tidige Krigskuepladser.

Man maa ~~XKKKK~~ formentlig derfor mere indstille sig
paa "raids" end paa den snævre Blokade, og de nye Typer
vil udvikle sig som Krydsere og store, øgaaende Under-
vandsbaade med høj Fart, Aktioneradius, og sværest tilladte
Armering.

Paa dette Felt lykkedes det altsaa ikke at komme til en Forstaelse og at lade Fredsvillien faa Overhaand.

Frankrig fik Skylden derfor; men rent bortset fra at det franske Standpunkt er ganske forstaaelig, saa viste dog tillige de øvrige Magters Holdning ingen større Interesse for Indskrænkninger ud over de opnaaede.

De øvrige Magters Uwillie med at forhandle med Frankrig om Kampsibattonnagespørgsmaalet, tvang det til at føje sig akønt det af Hensyn til sine 2 Søfronter ønskede at stilles ens med Japan (altsaa 315000 Tons) paa dette Felt. Til Gengæld mente man saa fra fransk Side at maatte staa fast paa sine Krav om større Tonnage for Undervandsbaade, og man fordrade samme Ubaadstonnage som England og Amerikas Forenede Stater, nemlig 90000 Tons.

Overfor en saadan fransk Ubaadspolitik mente England at måtte opstille Modvaaben, ikke blot Jagere men ogsaa Krydsere, og ogsaa Amerika og Japan støttede straks de engelske Synspunkter, medens Italien stillede sine Krav efter de franske.

Det franske Krav blev øjeblikkelig skarpt imødegaaet fra engelsk Side og blev mødt med Kravet om Undervandsbaadenes fuldstændige Afskaffelse, men Frankrig, der ansaa sig for svag med Hensyn til Kampsibbe, stod fast paa sine Krav om en Undervandsbaadsstyrke, som de svages Vaaben til Selvforsvar.

Saaledes udløb Konferencen uden Resultater for disse for Fremtiden meget vigtige Krigsskibstyper.

Naar man derfor skal se paa Overenskomstens store Resultater - ikke som for et Aar siden i stum Forbause over, at der kunde naes saa vidt - men nu, da man har faaet et lille Begreb om, hvorledes Overenskomsten færes ud i Livet, ja, saa maa man jo absolut inderstømme : at Konferencen i Washington bragte de første virkelige Resultater, som Folkeforbundet ikke havde

magtet at føre igennem.

at alene en saa omfangsrig Begyndelse maa siges
at være et Skridt i Retning mod den mellemfolke-
lige Forstaelse

at en Begrensning af de største og kostbareste
Flaadenheder selvfølgelig er en Demper paa Kap-
rustningerne og derved paa Krigsfaren.

men Vejen til Kaprustningernes Standsning -
for ikke at tale om Afrustning - er endnu lang og sikret
ogsaa blodig.

Overenskomsten er ratificeret af England, Amerikas
Forenede Stater, og Japan, Italien har vedtaget Loven om,
at ratificere i Kamrene, og Kongens Underskrift lader
kun vente paa sig paa Grund af den aldrig svigtende Troskab
mod Frankrig.

Alt venter saaledes paa Frankrig og Balgerne har
gaaet højt i Senatets Udenrigsudvalg. Men var længe til-
bøjelig til slet ikke at ratificere, da man følte sig
meget ydmyget over Sidestillingen med Italien uden Hen-
syntagen til Fronterne mod Kanalen og Atlanterhavet.

I Betragtning af den økonomiske Stilling, der umu-
liggør større Kampskibsnybygninger i en lang Aarrække og
for ikke at staa isoleret som den direkte Aarsag til
Overenskomstens Sammenbrud, vil man sikkert snart give
Presidenten Bemyndigelse til at ratificere, idet der
dog - saa vidt det synes at fremga af de sidste Dages
Forhandlinger - vil blive taget følgende 2 Forbehold :

1.) Frankrig vil ikke binde sig til altid at gaa med
til det nuværende Styrkeforhold, men da man vil
blive bragt i et vanskeligt Forhold, hvis man i 1934
anmelder Traktaten Ophør, uden hvilken den skulde
fortsettes, saa foreslaas § om den automatiske For-
længelse ændret saaledes, at Traktaten kun varer til
31/12 - 1936, og at der i alle Tilfælde skal finde
nye Forhandlinger Sted forinden om en mulig Forlængelse.

2) Frankrig mener at maatte tage Forbehold med Hensyn til Tysklands Opfyldelse af Versaillestraktaten. Hvis franske Forholdsregler anses for nødvendige i Forbindelse hermed, betinger man sig Retten til at handle - ogsaa ud over Washington-Aftalerne.

Som man vil se, drejer det sig om betydningsfulde, men set med franske Øjne ogsaa let forstaaelige Forbehold.

---800---

For at vise en oprigtig Interesse for de nye Aftaler gik man straks i Gang med at bekendtgøre store Nedskringer og Udrangeringer baade i England, i Amerikas Forenede Stater og i Japan; men det synes forelæbigt noget vanskeligt at bedømme dette Arbejdes Udstrækning, for samtidig med nye, højtidelige Bekendtgørelser om egne Foranstaltninger udsender alle 3 Parter fra Tid til anden Sammenligninger og Beretninger, der giver det Udseendet af, at de andre Parter endnu ikke har gjort Alvor af at desarmere andet end i Forvejen udrangeret Materiel.

Naa, Traktaten træder jo først i Kraft, naar alle de interesserende Parter har ratificeret, og der er følgelig heller ingen traktatmessig Forpligtigelse til at begynde endnu.

Alt i alt synes dog Traktaten ikke at have hidfert det vigtigste Resultat, nemlig Kaprustningernes Ophør.

Ganske vist har man forladt de tidlige fulgte Veje, hvor man i Retning af Skibs- og Kanonkonstruktion forsøgte at samle større og større offensiv og defensiv Kraft i samme Enhed. Men er der ikke allerede slaaet ind paa nye Veje, hvor Kaprustningerne kan fortsættes med fornyet Styrke?

Inden for de tilladte Rammer for Kampskibe og Hangarskibe samt ubegrænset for de øvrige Skibstyper vil de tekniske Fremskridt udvikle sig med samme Fart - om fornødent blot paa nye Felter.

Og Personellet - saavel af Linien som af Reserven - vil stadig kappes om at staa paa Højde med Udviklingen og de øjeblikkelige Krav.

Den for Afrustningsproblemets saa nødvendige Fredsvisie synes ikke at have haft det store Ord i Washington.

III. Planerne efter Washington-Konferencen.

Washington-Traktaten blev ikke mindst af Folke-forbundet hilst med Glæde, for den byggede en Bro mellem Amerikas Forenede Stater og Forbundet paa det Felt, hvor man nærmest var kert fast, og man anede pludseligt Muligheder for at komme ind paa mere banede Veje med Afrustningsspørgsmaalet.

Den midlertidige, blandede Kommission tog straks Sagen op paa det i Washington skabte Grundlag, og allerede i Lebet af Sommeren 1922 forelaa der fra 3 forskellige Sider et Forslag til Washington-Traktatens Udvigelse til ogsaa at gælde for de ikke kontraherende Magter, der er Medlemmer af Folkeforbundet.

De 3 Forslag var udarbejdede af:

- 1) den engelske Admiral Segrave, der var Medlem af saavel den faste, raadgivende som af den midlertidige, blandede Kommission;
- 2) den italienske Diplomat Marquis de Saluzzo, der var Medlem af den midlertidige, blandede Kommission og
- 3) den franske Oberstlejtnant Réquin, der var Medlem af den faste, raadgivende Kommission.

Om alle 3 Forslag gælder det, at de er udarbejdede i næje Tilknytning til Washington-Traktaten og kun paa enkelte Punkter indeholder Afvigelser fra hinanden vedrørende Hovedpunkterne. De giver derfor ikke særlig Anledning til en længere Om-tale, saa meget mindre ~~som~~ fordi de straks blev taget under Behandling af en maritim Underkommission, der samarbejdede dem til et Fallesforslag.

Det af Admiral Segrave udarbejdede Forslag maa vist nok siges at have været af størst Værdi og i Formen mest i Lighed med selve Washington-Traktaten, og det er sikkert ogsaa derfor, at man nu og da hører det endelige Fallesforslag benævnet Admiral Segrave's Forslag, skønt dette altsaa ikke er helt nøjagtigt.

Fællesforslaget blev derpaa godkendt af den midlertidige, blandede Kommission og af denne forelagt Delegeretforsamlingen i September f.A.

Det er derefter blevet tilstillet de forskellige Regeringer til Overvejelse - ogsaa den danske - og er bestemt til at danne Grundlaget for Forhandlingerne paa den af Folkeforbundet indvarslede Konference i Genéve, som skal behandle Spørgsmaalet om en Udvidelse af de i Washington-Traktaten indeholdte Principper til ogsaa at gælde for de Magter, som ikke har undertegnet navnte Traktat.

Forslaget vil formentlig saaledes faa føreset Interesse i den nærmeste Fremtid, og jeg skal derfor gaa over til en Omtale af det i Forbindelse med selve Washington-Traktaten og med Henblik paa de særlige Punkter, som berører vores Forhold.

Af Washington-Traktatens Hovedprincipper er "status quo"-Styrkeforholdene pr 12/11 1921 ogsaa lagt til Grund for den samlede Tonnageberegnning for de Magters "capital ships", som behandles i Forslaget.

En saadan Beregningsmaade viser sig mindre praktisk og anvendelig over for de mindre Flaader, hvilket jeg skal komme tilbage til senere.

For følgende Magter er der stillet direkte Forslag om en fremtidig Tonnageberegnning for "capital ships" - altsaa Skibe paa over 10000 Tons eller med en Kanon, hvis Kaliber er over 20,3 cm:

Argentina:	81.000. Tons,	Danmark:	13.000. Tons,
Brasilien:	45.000. "	Norge:	16.000. "
Chile:	35.000. "	Sverige:	62.000. "
Spanien:	81.000. "	Nederlande:	26.000. "
Grækenland:	36.000. "		

Med Hensyn til de sydamerikanske Stater udtales det dog, at der skønnes Anledning til at give disse Stater lige stor Tonnage, forudsat at den kommer til at ligge under 80.000. Tons for hver.

Man mener altsaa at kunne gaa med til en Fordobling af Brasiliens og Chiles nuværende Tonnage for at skabe et Grundlag for Lighedsprincippet mellem de 3 store sydamerikanske Staeter; men det maa dog forekomme os andre at være et temmelig besynderligt Udslag af en Begrænsningspolitik.

Hangarskibstonnagen er foreslaet til 1/3 af den netop omtalte samlede Tonnage for "capital ships", medens Begrænsningen for de enkelte Skibe og deres Kanoner næje følger Washington-Traktatens Forskrifter.

Medens Washington-Traktaten med Hensyn til den samlede Tonnage ikke alene kræver en Begrænsning i Fremtiden, men tillige en øjeblikkelig Indskrænkning i Form af Desarmering og Tillintetgørelse af et større Antal Kampskibe,

X ^{Kun} saa omfatter det omhandlede Fellesforslag/det første Krav om en fremtidig Begrænsning. Dette skyldes, at de i Forslaget anførte Magter kun raader over et meget begrænset Antal "capital ships", hvorfor en øjeblikkelig Reduktion eller en fællig Desarmering nappé vil være gennemførlig.

Princippet om en 10-aarig Hvileperiode i Byggetræt af de store Skibe er medtaget i ~~sådanne/Førti/som~~ uændret Form-

De saakaldte "capital ships" - altsaa Skibe paa over 10000 Tons eller med en Kanon, hvis Kaliber er over 20,3 cm - som anført - ernebestemmende for de interesserede Staters Tonnagebegrænsning; herved inddrages ~~også~~ i alt 50 Skibe under Forslagets Bestemmelser og sidestilles med de af Washington-Traktaten ramte Skibe af Kampskibstypen. En næjere Betragtning af disse 50 Skibe vil imidlertid hurtigt overtyde om, at kun de 10 med blot nogenlunde Rimelighed henhører under Betegnelsen "capital ships", idet det jo drejer sig om en Sidestilling med de 5 Stormagtsflaaders største Kampskibe.

De 10 navnte Skibe er saaledes:

	Navn:	Deplacement:	Armering:	Fuldfert:
<u>Argentina:</u>	Moreno	27.940 Tons	12Stk. 30,5cm	1914
	Rivadovia	27.940 "	12 " 30,5 "	1914
<u>Brasilien:</u>	Minas Geraes	19.200 "	12 " 30,5 "	1910
	Sao-Paulo	19.200 "	12 " 30,5 "	1910
<u>Chile:</u>	Almirante Latorre	28.000 "	10 " 35,6 "	1914
<u>Spanien:</u>	Jaime I	15.700 "	8 " 30,5 "	1920
	Alfonse XIII	15.452 "	8 " 30,5 "	1915
	España	15.452 "	8 " 30,5 "	1914
<u>Graekenland:</u>	Kilkis	13.000 "	4 " 30,5 "	1908
	Lemnos	13.000 "	4 " 30,5 "	1908

De i Forslaget medtagne øvrige 40 Skibe maa i denne Forbindelse anses for absolut ukvalificerede til Betegnelsen "capital ship".

Ser man saaledes f. Eks. paa de danske Skibe, som Forslaget medtager, saa drejer det sig om:

Orlogsskibet "Peder Skram" med 3,740 Tons,

" " "Olfert Fischer" 3,642 "

" " "Herluf Trolle" 3,592 "

" " "Skjold" 2,165 "

I alt 13,139 Tons

og i Tilknytning hertil er den samlede Tonnage for de saakaldte "capital ships" ansat til indtil 13,000 Tons i Fremtiden.

Naar "Skjold" er fundet værdigt til at medtages, saa skyldes det altsaa ene og alene den forældede 24 cm Kanon, og i alt Fald maa Forslagets Virkning synes noget rigoristisk i dette Tilfælde, hvilket ikke formindskes derved, at "Skjold" først maa erstattes efter d. 12/11 1931, altsaa naar det er 35 Aar gammelt.

Forslagets Anvendelighed for vores Forhold - hvisdet da skal have nogen Betydning - svækkes jo ogsaa væsentligt der ved, at vort nyeste Skib "Niels Juel" ikke er medregnet, fordi det hverken paa Grund af Deplacement (4100 Tons) eller Artilleriarmering (15 cm Kanoner) kan komme i Betragtning som "capital ship".

Vedrørende den samlede Tonnage maadet i alt Fald haabes, at denne i den eventuelle Traktat vil blive fastsat til

18,000 Tons, idet den derved bringes i Overensstemmelse med den nye Søværnsordnings Bestemmelser.

Da Norge er tildelt 16,000 Tons og Sverige " 62,000 " maa det ogsaa af denne Grund synes retfærdigt at lade Danmark komme højere op med den samlede tilladte Tonnage. I øvrigt maa det siges, at Tonnageberegningsens Vilkaarklighed fremhæves derved, at Norge, hvis Skibe alle er over den i Forslaget fastsatte Aldersgrænse, 29 Aar, alene ved Hjælp af disse Skibe opnaar en højere Tonnage end Danmark.

Ja, der kunde yderligere fremhæves adskillige Punkter, som gør Forslaget uegnet for de mindre Mariner, men det maa jo huskes, at det her kun drejer sig om et Forhandlingsgrundlag.

Af væsentlig Betydning for hele Spørgsmaalets endelige Løsning er der især to Forhold, som jeg nærmere skal omhandle i korte Træk.

For det første maa man fastsætte paa et helt nyt Grundlag den Tonnage, som fremtidigt skal tillades for de Magter, som ikke eksisterede før Verdenskrigen. I saadanne Tilfælde maa især de geografiske Forhold og de nationale Krav være afgørende; men i alle Tilfælde faar en mulig Afgørelse ogsaa stor Betydning for de øvrige Magter derved, at der indføres en ganske ny Faktor.

Bertil kommer de Magters Stilling, som ikke er optaget i Folkeförbundet. Om de vil blive opfordrede til at deltage i den kommende Konference er uvist. Tanken har været fremme, men er ikke ført videre af Forbundsraadet. Rusland har allerede erklæret sig villigt til at sende Repræsentanter, og det er i det hele taget udelukket, at Sagen kan løses endeligt og paa en betryggende Maade uden saavel Ruslands som ogsaa Tysklands Deltagelse.

Tyskland har jo ganske vist Versailles Traktatens Bestemmelser at overholde; men at disse ikke udelukkende betyder en Svækkelse sammenlignet med de Magter, som eventuelt vilde blive Forslagets Bestemmelser underkastede, vil fremgaa af følgendes

1) De nuværende tyske Kampskeibe er løbet af Stabelen i Aarene 1902-06, og da de kan erstattes efter en 20 aarig Periode, kan dette ske allerede i Løbet af de nærmeste Aar, idet de ikke er underkastede Forslagets QF 10 Aars Hvileperiode indtil 1931.

2) Erstatningsdatoen er for de tyske Skibe regnet fra Stabelaflbningsdatoen, medens Traktatforslaget regner fra Fuldførelsedsdatoen.

Iser for de mindre Mariner kan der heri ligge en meget betydelig Forskel.

3) Versailles Traktaten sætter ingen Begrænsninger for de tyske Skibes Artilleriarmering.

4) Tyskland hør Retten til og raader i Øjeblikket også over en Reserve - Kampskeibene "Lhohringen" og "Preussen" - hvilket er af den største Betydning i Tilfælde af Skibstab eller under truende Forhold og Krig. Traktatforslaget kræver derimod, at alle Skibe, ud over de i Forslaget tilladte, bringes i en saadan Tilstand, at de ikke fremtidigt kan anvendes i Krigsøjemed.

En nærmere Gennemgang af det af Folkeforbundet opstillede Forslag synes saaledes at rejse en Del Indvendinger. Foralaget regner i alt for høj en Grad med Stormagtsflaader uden samtidigt at være saa elastisk, at det kan anvendes overfor de mindre Flaader.

En afgjort Svækkelse af Forslaget ligger i Øjeblikket deri, at selve Washington Traktaten endnu ikke er trædt i Kraft; men denne Hindring lader sig formentlig i Tide bringe af Vejen.

Det er for tidligt at spaa noget om Konferencens Mu-

ligheder; men bortset herfra vil det altid have sin Interesse at faa Spørgsmaalet frem til Behandling mellem de forskellige Magter - denne gang ikke blot de 5 Stormagter - om ikke andet vil man muligvis ved Hjælp af en saadan Konference kunne skabe et nyt og solidere Grundlag for videre Forhandlinger, end der i Øjeblikket synes at foreligge.

Belært af Frankrigs vanskelige Stilling i Washington
bør selv de mindre Magter følge med i Tide. En nok saa ube-
tydlig Andring kan ofte møde haardnakket Modstand og vise sig
uigennemførlig, hvis det rette Øjeblik ikke udnyttes.

---000---

Ogsaa uden for Folkeforbundet har der været In-
teresse for at fortsette Arbejdet med at bringe Rustningerne
nedad.

Saaledes har der efter været Røre i Senatet i Amerikas
Forenede Stater angaaende dette Spørgsmaal, idet der fra enkelt
Side er ytret Ønske om Indkaldelsen af en ny Konference for at
opnaa en samlet Tonnagebegrænsning for alle Krigaskibe - altsaa
ogsaa de Typer, om hvilke der ikke opnaaedes Enighed ifjor.

Om Tidspunktet allerede er inde til saadanne Forhand-
linger, er vist mere end tvivlsomt. Der er intet sket, som kan
berettige til at formene, at de ifjor konstaterede store Mod-
sætninger skulde være fjernede. Nej, der er langt mere Grund til
at tro, at de forskellige Magters Interesser divergerer saa me-
get paa dette Punkt, at en for alle tilfredsstillende Løsning er
udelukket. Nye Forsøg vil da kun skabe nye Misforstaaelser og
Klöfter.

Spørgsmaalet om Begrænsningen af de militære Ud-
gifter er ligeledes fremme paa den 5. Pan-Amerikanske Kongres,
som netop afholdes i disse Dage i Santiago i Chile, og Folkefor-
bundet har specielt af Hensyn til denne Kongres udskudt den ind-
varslede Konference i Genève, indtil Resultaterne foreligger fra
Santiago.

---00000---

Hvis man nu tilslut stiller sig det vigtige Spørgs-
maal, om det overhovedet bører i Retning af en almindelig Af-
rustning, eller om der stadig vil blive fortsat - muligvis ad nye
Veje - paa Kaprustningerne, ja, saa vil der først og fremmest
være Grund til at se paa det eneste foreliggende positive Resul-
~~Konventionelle~~ ~~Resultater~~
tat, nemlig Washington-Traktaten og dens Bestemmelser.

X

I Englands Forslag om U-baadenes fuldstændige Afskaf-
felse som Krigsvaaben ser man det eneste Forsøg paa en direkte
Afrustning - ganske vist begrænset til en bestemt Type; men For-
slaget opnaede jo ikke nogen gunstig Skæbne.

I nøje Tilknytning til Indskrænkningerne og Begrensninger
af Kampsibstonnagen opdukkede der nye og omfattende Krav
med Hensyn til Krydsere, Jagere og søgaende U-baade.

Ledemotivet til Traktaten var ikke et uimodstaaeligt
og almindeligt Ønske om at rykke den varige Fred ~~på~~ og mel-
lemfolkelige Forstaaelse nærmere; men en politisk Manøvre, der
bragte de kolossale Krigsudgifter ned paa et overkommet Niveau.

Den nye marinepolitiske Situation havde givet de største
Somagter et Overskud af Kampsibre, og dette Overskud blev
ofret paa Fredsideens Alter under Udfoldelsen af de mest opsigts-
vækkende Reklamer.

Afrustningstanken er blevet benyttet fra forskel-
lig Side og med modsatte Formaal; men hverken dens Tilhængere
eller dens Modstandere kan siges at have baaret Sejren hjem i den-
ne Omgang, og det står derfor til Fremtiden at besvare Spørgs-
maalet:

Afrustning eller Kaprustning.

---oo0oo---

Land og Skibets Navn	Løbet af Skibet	Normal Søjleplace- ment, t.	Årmering.
<u>Argentina</u>			
Moreno	1911	24 940	Yver 12-30,5 cm/450; 12-15,2 cm/450; 16-10,2 cm/450
Rivadavia	1911	27 940	4-4,7 cm
Garibaldi	1895	6 840	{ hvir: 2-25,4 cm/440; 10-15,2 cm/440
General Belgrano	1894	6 840	og 6-12 cm/440
Puyrredon	1897	6 840	
Independencia	1891	2 300	{ hvir: 2-24 cm/435; 4-12 cm/440
Libertad	1890	2 300	6-4,7 cm.
		81 000	

<u>Brasilien.</u>			
Minas Geraes	(10)	1908	19 200
Sao Paulo	(10)	1909	19 200
Scodoro	1898	3 162	{ hvir: 2-24 cm/445; 4-12 cm/450; 4-3,7 cm
Floriano	1899	3 162	
			44 724

<u>Chile.</u>			
Almirante Latorre	1913	28 000	10-35,6 cm; 14-15,2 cm; 2-7,6 cm; 4-4,7 cm.
Capitan Prat	1890	6 902	4-24 cm/435; 8-12 cm/445; 10-5,7 cm; 4-4,7 cm.
		34 902	

<u>Danmark.</u>			
Peder Skram	1908	3 740	2-24 cm, 4-15 cm, 10-7,5 cm
Olfert Fischer	1903	3 642	2-24 cm, 4-15 cm, 6-7,5 cm, 2-5,7
Hartvig Troelz	1899	3 592	2-24 cm, 4-15 cm, 6-7,5 cm, 2-5,7
Olygold	1896	2 165	1-24 cm, 3-12 cm, 4-5,7 cm.
		13 139	

<u>Spanien.</u>			
Jaime I	1914	15 700	{ hvir: 8-30,5 cm/450; 20-19,2 cm/450; 2-4,7 cm
Alfonso XIII	1913	15 452	
Espanña	1912	15 452	
Carlos V	1895	9 903	2-28 cm; 8-14 cm, 4-10,7 + 10-5,7 cm; 8-3,7 cm.
Pelayo	1887	9 733	2-32 cm, 2-28 cm, 9-14 cm, 12-5,7 cm, 9-3,7 cm
Princesa de Asturias	1896	7 427	{ hvir: 2-24 cm/440; 8-14 cm/440; 8-5,7 cm; 10-3,7 cm.
Cataluña	1900	7 405	
		81 072	

<u>Grekland</u>			
Kilkis	1905	13 000	{ hvir: 4-30,5 cm/445; 8-20,7 cm/445; 8-17,8 cm/445-
Zemnos	1905	13 000	12-7,6 cm; 6-5,7 cm; 4-3,7 cm
Giorgios Averoff	1910	9 960	4-23,4 cm; 8-19 cm; 16-7,6 cm
		35 960	

<u>Norge</u>			
Eidsvold	1900	4 166	{ 2-21 cm; 6-15 cm; 8-7,6 cm; 2-4,7 cm
Norge	1900	4 166	
Harald Haarfagre	1897	3 858	{ 2-21 cm; 6-15 cm; 6-7,6 cm; 2-4,7 cm; 8-3,7 cm
Tordenskjold	1897	3 858	
		16 048	

<u>Holland</u>			
De Zeven Provincien	1909	6 410	2-28cm, 4-15cm, 10-7,5cm, 4-3,7cm
Marlen Harpoort Tromp.	1904	5 210	2-24cm, 4-15cm, 8-7,5cm, 4-3,7cm
Konink Hendrik	1902	5 002	2-24cm, 6-15cm, 4-7,5cm, 4-3,7cm
de Ruyter	1901	5 002	
Jakob van Heemskerck	1906	4 920	2-24cm, 6-15cm, 6-7,5cm, 4-3,7cm
		26 550	
<u>Sverige</u>			
Drottning Victoria	1917	7 500	4-28cm, 8-15cm, 6-7,6cm, 2-5,7cm
Gustaf V.	1918	7 600	
Sverige	1915	6 990	
Oscar II	1906	4 584	2-21cm, 8-15cm, 10-5,7cm
Mankigheten	1903	3 779	
Lappisheten	1902	3 779	2-21cm, 1-15cm, 10-5,7cm
Wasa	1901	3 686	
Odin	1896	3 656	2-25,4cm, 6-12cm, 8-4,7cm, 2-3,7cm
Niord	1898	3 642	2-25,4cm, 6-12cm, 8-5,7cm,
Thor	1898	3 632	
Etran	1902	3 592	2-21cm, 1-15,2cm, 10-5,7cm
Dristigheten	1900	3 563	2-21cm, 6-15,2cm, 10-5,7cm
Gofa	1899	3 340	
Thule	1893	3 253	1-21cm, 7-15,2cm, 9-5,7cm
		62 496	